

KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW

DEPARTAMENT SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO

Warszawa, dnia 8. października 2019 r.

DOB.NK.3821.11.2019.IC

Ks. Wojciech Przybyła

Prezes Zarządu

Fundacja Wiatrak

Ul. Bołtucia 7,

08-796 Bydgoszcz

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 29 ust. 1 i 2 w związku z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2019 r., poz. 688, z późn. zm.), zwana dalej „ustawą”, w dniach od 5 do 23 sierpnia 2019 r. została przeprowadzona w Fundacji Wiatrak¹ z siedzibą w Bydgoszczy kontrola planowa.

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolujący w składzie: Piotr Kontkiewicz, Naczelnik wydziału oraz Iwona Chojnacka, Główny specjalista w Wydziale Nadzoru i Kontroli Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, na podstawie upoważnień odpowiednio nr 10 i 11 z 2019 r., wydanych przez prof. Piotra Glińskiego, Wiceprezesa Rady Ministrów, Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego. Czynności kontrolne zostały przeprowadzone w siedzibie Fundacji w dniach od 5 do 9 sierpnia 2019 r.

¹ Zwana dalej „Fundacją”;

Przedmiot kontroli obejmował ocenę prawidłowości wydatkowania środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych² otrzymanych w 2018 r., w tym w zakresie prowadzenia promocji w rozumieniu ustawy.

Kontrola obejmowała okres od 1 maja 2018 r. do dnia rozpoczęcia czynności kontrolnych.

Ustalenia kontroli przedstawiono w sporządzonym w dniu 16 września br. protokole kontroli (DOB.NK.3821.11.2019.IC), który został doręczony Fundacji w dniu 20 września br. Protokół kontroli został podpisany przez ks. Wojciecha Przybyłę, Prezesa Zarządu Fundacji, a następnie zwrócony do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w dniu 1 października br.

Do treści protokołu kontroli nie złożono na piśmie wyjaśnień ani nie zgłoszono zastrzeżeń, o których mowa w art. 31 ust. 2 ustawy.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Fundacji w zakresie objętym kontrolą oceniam **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące ustalenia kontroli, które poczyniono w wyniku zbadania przedłożonej dokumentacji merytorycznej i finansowej oraz na podstawie wyjaśnień udzielonych przez p. Kamilę Muszyńską oraz p. Annę Leszczyńską, członków zarządu Fundacji.

Kontrola nie została odnotowana w książce kontroli Fundacji.

I. Ustalenia kontroli

1. Informacje podstawowe

Fundacja prowadzi działalność na terenie Rzeczypospolitej Polskiej i poza jej granicami. Siedzibą Fundacji jest Bydgoszcz. Fundacja ma prawo do powoływania ośrodków, biur, oddziałów, filii i zakładów w kraju i zagranicą.

Fundacja została wpisana do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej Krajowego Rejestru Sądowego, zwanego dalej „KRS”, 2 października 2003 r. (nr KRS 0000175233). Podmiot jest wpisany do rejestru przedsiębiorców KRS. Status organizacji pożytku publicznego Fundacja uzyskała w dniu 22 marca 2004 roku. Zgodnie z informacją odpowiadającą odpisowi aktualnemu KRS posiada nr REGON 093155167 oraz NIP 5542559203.

Według statutu Fundacji³, zwanego dalej „statutem” oraz KRS celami Fundacji są w szczególności:

² Zwany dalej „pdof” lub „podatkiem”;

1. działanie na rzecz rozwoju kultury i sztuki wśród dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym osób niepełnosprawnych;
2. udzielanie wsparcia utalentowanej młodzieży i dzieciom w uprawianiu wszelkich dziedzin z zakresu kultury, sztuki, nauki, turystyki i sportu;
3. prowadzenie działalności charytatywnej na rzecz ubogich, ludzi starszych, chorych i samotnych, osób niepełnosprawnych, rodzin wielodzietnych niepełnych i dysfunkcyjnych, bezrobotnych, dzieci i młodzieży;
4. prowadzenie działalności sportowo-rekreacyjnej;
5. prowadzenie działalności naukowo-dydaktycznej i oświatowo- wychowawczej.

Wymienione cele Fundacja realizuje poprzez działania określone szczegółowo w § 5 statutu.

2. Organy organizacji pożytku publicznego

Organami Fundacji są:

1. Zarząd Fundacji;
2. Rada Nadzorcza.

Zarząd kieruje pracami Fundacji. Składa się z trzech do pięciu członków, w tym Prezesa, powoływanych i odwoływanych przez Fundatora⁴. Oświadczenie woli w imieniu Fundacji składa Prezes samoistnie lub dwóch członków Zarządu działających łącznie. Do kompetencji Zarządu należy w szczególności: prowadzenie działalności statutowej i działalności gospodarczej, zarządzanie majątkiem Fundacji, decydowanie o formach, środkach i wysokości udzielanej pomocy społecznej oraz podejmowanie uchwał o przeznaczeniu i wykorzystaniu dochodów Fundacji.

Rada Nadzorcza jest organem kontroli, który składa się z trzech członków powoływanych i odwoływanych przez Fundatora.

Do kompetencji Rady Nadzorczej zgodnie z § 16 statutu należy w szczególności:

1. kontrola działalności Fundacji w zakresie realizacji jej celów,
2. kontrola działalności majątkowej i finansowej Fundacji,
3. rozpatrywanie rocznych sprawozdań Zarządu z działalności Fundacji,
4. zatwierdzanie rocznych sprawozdań finansowych Fundacji.

³ Statut Fundacji „Wiatrak” z dnia 31 marca 2010 r.;

⁴ Fundacja ustanowiona została przez Parafię rzymsko-katolicką pod wezwaniem Matki Bożej Królowej Męczenników w Bydgoszczy, ul. Bołtucia 5, w dniu 16 czerwca 2003 r.;

Zgodnie z § 17 statutu członkowie organów Fundacji wypełniają swoje zadania bez wynagrodzenia, z zastrzeżeniem § 14 ust. 4 statutu, zgodnie z którym członkowie Zarządu mogą być zatrudniani w Fundacji na podstawie decyzji Prezesa.

W okresie objętym kontrolą w skład Zarządu Fundacji wchodził:

1. Krzysztof Buchholz – Prezes Zarządu (pełnił funkcję do dnia 21 czerwca 2019 r.),
2. Kamila Muszyńska – Członek Zarządu,
3. Anna Leszczyńska – Członek Zarządu,
4. Stanisław Klunder – Członek Zarządu,
5. Paweł Niedbalski – Członek Zarządu.

Z dniem 26 czerwca br. na podstawie § 14 ust. 2 statutu Fundator powołał na stanowisko Prezesa Fundacji księdza Wojciecha Przybyłę. Powyższa zmiana została zgłoszona do Sądu Rejonowego w Bydgoszczy XIII Wydział Gospodarczy KRS w dniu 22 lipca 2019 r. Po zakończeniu czynności kontrolnych, stwierdzono, że zgodnie z odpisem aktualnym KRS ksiądz Wojciech Przybyła pełni funkcję Prezesa Zarządu Fundacji.

W okresie objętym kontrolą w skład Rady Nadzorczej Fundacji wchodził:

1. Małgorzata Kwiatkowska,
2. Paulina Bałań – Kilanowska,
3. Jan Andrzejczak.

3. Działalność odpłatna i nieodpłatna pożytku publicznego

a. Zakres prowadzonej działalności nieodpłatnej i odpłatnej pożytku publicznego

Zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy zakres prowadzonej działalności nieodpłatnej lub odpłatnej pożytku publicznego organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy określają w statucie lub w innym akcie wewnętrznym.

Stosownie do § 7 statutu Fundacja dla realizacji swoich celów statutowych prowadzi będzie działalność statutową odpłatną, działalność statutową nieodpłatną i działalność gospodarczą. Statut w § 8 określa zakres prowadzenia odpłatnej działalności statutowej, który obejmuje m.in: pozostałą działalność związaną ze sportem, poradnię psychologiczno - pedagogiczną oraz działalność domów i ośrodków kultury. Ponadto § 9 statutu zawiera zakres prowadzenia nieodpłatnej działalności statutowej, który obejmuje m.in. projekcję filmów, pozostałą opiekę wychowawczą i społeczną bez zakwaterowania.

W wyniku weryfikacji odpisu aktualnego z KRS (dział III Rubryka IV – przedmiot działalności statutowej organizacji pożytku publicznego) stwierdzono, że przedmiot odpłatnej i nieodpłatnej działalności statutowej jest zgodny z treścią statutu.

Ustalenia kontroli potwierdziły spełnienie przez Fundację obowiązku wyodrębnienia w statucie zakresu działalności nieodpłatnej i odpłatnej pożytku publicznego, o którym mowa w art. 10 ust. 3 ustawy.

b. Wyodrębnienie rachunkowe nieodpłatnej i odpłatnej działalności pożytku publicznego oraz działalności gospodarczej

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy prowadzenie przez organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 pkt 2-4 ustawy nieodpłatnej działalności pożytku publicznego, odpłatnej działalności pożytku publicznego lub działalności gospodarczej wymaga rachunkowego wyodrębnienia tych form działalności w stopniu umożliwiającym określenie przychodów, kosztów i wyników każdej z tych działalności, z zastrzeżeniem przepisów o rachunkowości.

Ustalenia kontroli wskazują, że zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych zostały określone zarządzeniem z dnia 2 stycznia 2017 r. dot. zasad polityki rachunkowości⁵. Księgi rachunkowe Fundacji są prowadzone poza siedzibą w Biurze Rachunkowym „UNI RACH PLUS” Sp. z o.o., ul. Gdańska 62, 85-021 Bydgoszcz, na podstawie umowy z dnia 1 stycznia 2009 r., z późn. zm. Księgi rachunkowe są prowadzone techniką komputerową z zastosowaniem programu INSERT-REWIZOR GT wersja 1,35 HF2.

Zgodnie z treścią przedmiotowego dokumentu ewidencja kosztów prowadzona jest w układzie rodzajowym kont zespołu 4 z wykorzystaniem konta 490 „Rozliczenie kosztów” przenoszone na konta zespołu 5 z podziałem na poszczególne projekty oraz w układzie wynikowym kont zespołu 7.

Wynik finansowy składa się w szczególności z wyniku ze sprzedaży działalności gospodarczej, odpłatnej i nieodpłatnej.

Zgodnie z § 17 ww. zarządzenia dot. zasad polityki rachunkowości Zakładowy Plan Kont Fundacji zawierający m.in. wykaz kont księgi głównej i kont ksiąg pomocniczych stanowi załącznik nr 1. W powyższym dokumencie wyodrębniono m.in. następujące konta księgowo: 501 „Koszty działalności Fundacji”, 501-1 „Fundacja koszty działalności odpłatnej” oraz 501-2 „Fundacja koszty działalności nieodpłatnej”. W ramach prowadzonej działalności odpłatnej i nieodpłatnej na kontach zespołu 5 ewidencjonowano koszty w podziale analitycznym na poszczególne projekty realizowane przez Fundację. Na kontach zespołu 7 wyodrębniono m.in. następujące konta księgowo: 700 „Przychody z działalności statutowej”, 700-1 „Przychody z tyt. działalności statutowej odpłatnej” oraz 700-2

⁵ Zarządzenie z dnia 2 stycznia 2017 r. w sprawie: przyjęcia i zatwierdzenia do stosowania w zakładzie zasad polityki rachunkowości;

„Przychody z tyt. działalności statutowej nieodpłatnej”, 711 „Koszty działalności statutowej”, 711-1 „Koszty działalności statutowej odpłatnej”, 711-2 „Koszty działalności statutowej nieodpłatnej”. Jednocześnie na kontach zespołu 7 również ewidencjonowano koszty w podziale analitycznym na poszczególne projekty realizowane przez Fundację.

W toku kontroli ustalono, że przychody z tytułu działalności gospodarczej ewidencjonowane są na koncie 705 „Sprzedaż pozostała”, w ramach którego analitycznie wyodrębniono m.in. 705-02 „Umowy sponsoringu” i 705-04 „Najem”. Natomiast w wyniku analizy sprawozdania merytorycznego i sprawozdania finansowego Fundacji oraz ustnych wyjaśnień p. Kamili Muszyńskiej, członka zarządu Fundacji, ustalono, że organizacja nie ponosiła kosztów działalności gospodarczej i ich nie ewidencjonowała.

Ponadto stwierdzono, że w zakładowym planie kont wyodrębniono jedynie konto 860 „Wynik finansowy”. Fundacja w odpowiedzi z dnia 7 sierpnia br. na zapytanie zespołu kontrolującego o podanie przyczyny braku wyodrębnienia w planie kont Fundacji konta wynikowego dot. działalności odpowiednio odpłatnej i nieodpłatnej pożytku publicznego uznała to za niedopatrzenie.

Ustawowy obowiązek rachunkowego wyodrębnienia poszczególnych rodzajów działalności odpłatnej i nieodpłatnej pożytku publicznego oraz działalności gospodarczej oznacza konieczność takiego ustalenia planu kont, który umożliwi identyfikację wszystkich przychodów i kosztów dla każdego rodzaju działalności. Wobec wyodrębnienia przez Fundację w zakładowym planie kont przychodów i kosztów odpowiednio działalności nieodpłatnej i odpłatnej pożytku publicznego oraz przychodów z działalności gospodarczej nie stwierdzono naruszenia wymogów określonych w art. 10 ust. 1 ustawy. Natomiast w zakresie wymogu wyodrębnienia w polityce rachunkowości konta wynikowego odrębnie dla działalności nieodpłatnej i odpłatnej pożytku publicznego oraz działalności gospodarczej stwierdzono naruszenie art. 10 ust. 1 ustawy.

4. Prawidłowość gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych

Zgodnie z art. 27 ust. 1 i 2 ustawy podatnik podatku dochodowego od osób fizycznych⁶ może, na zasadach i w trybie określonym w przepisach odrębnych, przekazać 1% podatku obliczonego zgodnie z odrębnymi przepisami na rzecz wybranej przez siebie organizacji pożytku publicznego. Otrzymane przez organizację pożytku publicznego środki finansowe pochodzące z 1% pdof mogą być wykorzystane wyłącznie na prowadzenie działalności pożytku publicznego.

⁶ Zwany dalej „pdof” lub „podatkiem”;

Ponadto, zgodnie z art. 27 ust. 2c ustawy organizacja pożytku publicznego ma obowiązek wyodrębnienia w ewidencji księgowej środków finansowych pochodzących z 1% pdof.

a. Otrzymane środki z 1% podatku

Kwota środków pochodzących z 1 % pdof z rozliczenia za rok 2017 przekazanych przez urzędy skarbowe w 2018 r., według zapisów ewidencji księgowej Fundacji wynosiła 152.291,60 zł. Porównanie zapisów na koncie księgowym 700-2-1-02-01-08 „Przychody z tyt. działalności statutowej nieodpłatnej - darowizny 1%” z wpływami na rachunek bankowy właściwy do przekazania 1% pdof w oparciu o wyciągi bankowe, dostępne w siedzibie organizacji, wykazało ich zgodność⁷. Kwota wpływów z odpisów 1% pdof nie pozostaje w sprzeczności z danymi zawartymi w wykazie Ministerstwa Finansów - *Wykaz organizacji pożytku publicznego, które w 2018 r. otrzymały 1% należnego podatku za 2017 r. (stan na dzień 17 września 2018 r.)* stanowiący załącznik nr 1 do *Informacji dotyczącej kwot 1% należnego podatku dochodowego od osób fizycznych przekazanych organizacjom pożytku publicznego w 2018 rok*. Według wykazu kwota wpływów z 1% pdof na rzecz Fundacji wyniosła 151 546,50 zł (pozycja 452 wykazu).

Jednocześnie w toku kontroli ustalono, że Fundacja posiada rachunek bankowy właściwy do przekazania 1% podatku o następującym numerze: 76 1320 1117 2045 5859 2000 0002.

b. Prowadzenie ewidencji księgowej środków pochodzących z 1% podatku

Analiza polityki rachunkowości Fundacji, w tym Zakładowego Planu Kont wskazuje na wyodrębnienie przychodów i kosztów pochodzących ze środków 1% podatku. W przedłożonym kontrolującym Planie kont widnieje konto 700-2-1-02-01-08 „Przychody z tyt. działalności statutowej nieodpłatnej - darowizny 1%”, na którym są ewidencjonowane wpłaty od urzędów skarbowych z tytułu 1% pdof.

W ramach prowadzonej działalności odpłatnej i nieodpłatnej na kontach zespołu 5 i 7 ewidencjonowane są koszty w podziale analitycznym na poszczególne projekty realizowane przez Fundację, z uwzględnieniem kosztów finansowanych ze środków pochodzących z 1% pdof, m.in.:

- 711-2-1-005 „Uniwersytet Trzeciego Wieku”, w tym 711-2-1-005-01 „z 1%”,
- 711-2-1-001 „Młyn Sztuki-środki własne”, w tym 711-2-1-001-01 „z 1%”,

⁷ Zgodnie z przedstawionym przez Fundację „Raportem z operacji na rachunku:76 1320 1117 2045 5859 2000 0002” (właściwego do wpłat 1% pdof) saldo operacji wynosi 152,491.60 zł, jednocześnie stwierdzono, że dnia 21 czerwca 2018 r. dokonano wpłaty od osoby fizycznej w kwocie 200 zł;

- 711-2-1-003 „Aniołowie się radują - konkurs kolęd i pastorałek”, w tym 711-2-1-003-02 „z 1%”;
- 711-2-1-011 „Wiatrakowa przestrzeń kultury”, w tym 711-2-1-011-002 „z 1%”;
- 711-2-1-012 „Poradnia Wiatrak”, w tym 711-2-1-012-01 „z 1%”;
- 711-2-1-018 „FART Festiwal Twórczości Osób Niepełnosprawnych”, w tym 711-2-1-018-05 „z 1%”;
- 711-2-1-030 „Aktywne postawy młodzieży”, w tym 711-2-1-030-02 „z 1%”.

W związku z powyższym stwierdzono, że środki finansowe pochodzące z 1% pdof zostały wyodrębnione w sposób właściwy w ewidencji księgowej zgodnie z art. 27 ust. 2c ustawy.

c. Wydatkowanie środków pochodzących z 1 % podatku

Według „Rocznego sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego za rok 2018” sporządzonego 18 czerwca 2019 r. Fundacja wydatkowała ze środków pochodzących z 1% podatku kwotę 152.291,60 zł. Fundacja poniosła z ww. środków koszty na następujące działania:

1. Działalność statutowa (materiały, usługi, wyposażenie)	29.137,38 zł;
2. Kampania „1% a kręci Wiatrak”	26.060,19 zł;
3. Aktywne postawy Młodzieży	23.901,25 zł;
4. Poradnia „Wiatrak”	15.289,53 zł;
5. Młyn Sztuki	13.583,20 zł;
6. Zajęcia dla osób niepełnosprawnych - świetlica „DOM”	13.333,80 zł;
7. Uniwersytet Trzeciego Wieku	10.769,88 zł;
8. VII Festiwal Twórczości Osób Niepełnosprawnych „fART”	8.094,57 zł;
9. Wiatrakowa Przestrzeń Kultury	5.451,93 zł;
10. Konkurs kolend „Aniołowie się radują”	3.330,00 zł;
11. Piknik Integracyjny	2.183,12 zł;
12. Zajęcia dla osób niepełnosprawnych Interart 5	1.156,75 zł.

Kontroli poddano całość dowodów źródłowych wraz z dowodami zapłaty dokumentującymi operacje gospodarcze dotyczące wydatków poniesionych w ramach ww. działań (projektów) Fundacji finansowanych ze środków 1 % pdof na łączną kwotę 152.291,60 zł. Na podstawie analizy ww. dokumentów oraz pisma Fundacji z dnia 7 sierpnia 2019 r. stwierdzono, że podmiot wydatkował całość otrzymanych w 2018 r. środków z 1% pdof. Dodatkowo Fundacja wyjaśniła, że *Wydatki poniesione przed wpływieniem tych środków na konto zostały pokryte ze środków własnych, zrefundowanych później z odpisu 1%*

podatku. Na potwierdzenie dokonanej refundacji przedłożono raport z operacji na rachunku bankowym⁸. Jednocześnie należy stwierdzić, że zgodnie z § 2 ust. 1 zarządzenia dot. zasad polityki rachunkowości okresem obrachunkowym jest rok kalendarzowy obejmujący okres od dnia 1 stycznia do 31 grudnia, co znalazło odzwierciedlenie w wydatkowaniu całości kwoty ze środków 1 % pdof w 2018 r.

W wyniku analizy zapisów księgowych zaewidencjonowanych na kontach kosztów dotyczących poszczególnych projektów Fundacji stwierdzono, że kwoty te są zgodne z przedłożoną dokumentacją źródłową oraz pkt III.3.3⁹ rocznego sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego za rok 2018.

Jednocześnie potwierdzono rzetelność i prawidłowość sporządzenia „Rocznego sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego za rok 2018” w zakresie kwot przychodów i kosztów pochodzących ze środków z 1% pdof.

Ponadto w trakcie prowadzonej kontroli na podstawie zebranych dowodów źródłowych stwierdzono, że dokonano zapłaty za usługę reklamową w kwocie 922,50 zł ponad 8 miesięcy po terminie zapłaty określonym przez kontrahenta w treści faktury¹⁰. Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy w powiązaniu z art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, wydatki powinny być dokonywane w wysokości i w terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

W wyniku kontroli stwierdzono wydatkowanie środków pochodzących z 1% pdof w kwocie 3.696,18 zł z naruszeniem art. 27 ust. 2 ustawy w zw. z art. 27c ust. 1 ustawy¹¹.

d. Prawidłowość gromadzenia środków pochodzących z 1% pdof zgodnie z art. 27aa ustawy

Zgodnie z art. 27aa ustawy organizacja pożytku publicznego, która została uwzględniona w wykazie, o którym mowa w art. 27a, nie może wzywać do przekazania lub przekazywać środków finansowych pochodzących z 1% pdof na rzecz organizacji pożytku publicznego, które nie zostały uwzględnione w tym wykazie.

Z analizy prowadzonego przez Dyrektora Narodowego Instytutu Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego¹² *Wykazu organizacji pożytku publicznego*

⁸ rachunek właściwy do przekazania 1% pdof nr: 76 1320 1117 2045 5859 2000 0002;

⁹ pn. *Działania, w ramach których poniesiono koszty ze środków pochodzących z 1% pdof w okresie sprawozdawczym (...), oraz szacunkowe kwoty przeznaczone na te działania;*

¹⁰ Faktura Vat nr 48/02/2018 z dn. 1.02.2018 r. na kwotę 922,50 zł, termin zapłaty 08-02-2018 r. (7 dni od daty wystawienia), zapłacono 12.10.2018 r.;

¹¹ Patrz. pkt IV.2 niniejszego wystąpienia pokontrolnego;

¹² Zwanego dalej „Narodowym Instytutem”;

uprawnionych do otrzymania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych za rok 2017¹³, wraz z jego aktualizacjami wynika, że w okresie objętym kontrolą Fundacja była zamieszczona w ww. wykazie¹⁴.

Badanie strony internetowej Fundacji wskazuje, że jednostka kontrolowana nie wzywała do przekazywania środków pochodzących z 1% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego, które nie zostały uwzględnione w ww. wykazie.

Z kolei analiza ewidencji księgowej kont, na których w ujęciu analitycznym ewidencjonowano koszty dotyczące poszczególnych projektów Fundacji finansowane ze środków pochodzących z 1% pdof wskazuje, że Fundacja w okresie objętym kontrolą nie przekazywała ww. środków finansowych na rzecz innych organizacji pożytku publicznego, w szczególności tych, które nie zostały uwzględnione w ww. wykazie.

5. Prowadzenie promocji do przekazania 1% pdof

a. Prowadzenie ewidencji księgowej środków wydatkowanych na promocję 1% podatku

Zgodnie z art. 27 ust. 2c ustawy organizacja pożytku publicznego wyodrębnia w ewidencji księgowej środki finansowe pochodzące z 1% podatku, w tym wysokość środków wydatkowanych na promocję 1% pdof, o której mowa w art. 27c ust. 1 ustawy.

W toku kontroli stwierdzono, że zakładowy plan kont Fundacji stanowiący załącznik do ww. zarządzenia dot. zasad polityki rachunkowości wskazuje na wyodrębnienie w ewidencji księgowej w ramach konta 501-1 „Fundacja koszty działalności odpłatnej” kosztów promocji na koncie 501-1-004 1% „a kręci...Wiatrak” oraz na koncie 711-2-1-004 „1% a kręci...Wiatrak”. Zgodnie z zestawieniem obrotów i sald za okres sprawozdawczy od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. Fundacja ewidencjonowała na bieżąco koszty promocji 1% pdof w kwocie 26.060,19 zł, z czego na druk plakatów i ulotek kwotę 674,04 zł¹⁵, druk ulotek kwotę 84,90 zł¹⁶, ekspozycję i rozwieszanie plakatów w pojazdach komunikacji miejskiej w Bydgoszczy (29.01-7.04.2018 r.) kwotę 2.014,74 zł¹⁷, usługę reklamową - reklama na telebimie w Fordonie w dniach 9-31.01.2018 r. oraz 15.03-30.04.2018 r. kwotę 922,50 zł¹⁸.

W konsekwencji w wyniku kontroli nie stwierdzono naruszenia wymogu określonego w art. 27 ust. 2c ustawy.

¹³ Zwany dalej „wykazem”;

¹⁴ W szczególności pod numerem: 3739 (maj 2018 r.), 3719 (grudzień 2018 r.);

¹⁵ Faktura VAT 226/DR/2018 z dn. 16.01.2018 r.;

¹⁶ Faktura VAT 829/02/2018 z dn. 1.02.2018 r.;

¹⁷ Faktura VAT 21/BYD/2018 z dn. 29.01.2018 r.;

¹⁸ Faktura VAT nr 48/02/2018 z dn. 1.02.2018 r. (data zakończenia dostawy 7.04.2018 r.);

b. Prawidłowość informacji o prowadzonej przez organizację pożytku publicznego promocji sfinansowanej lub współfinansowanej ze środków 1% pdof

Zgodnie z art. 27c ust. 1 ustawy organizacje pożytku publicznego, które prowadzą promocję polegającą na publicznym zachęcaniu do przekazania 1% podatku, finansowaną lub współfinansowaną ze środków pochodzących z 1% pdof powinny zamieszczać w szczególności na materiałach promocyjnych informację o ich finansowaniu lub współfinansowaniu z ww. środków.

Weryfikacja przedłożonych przez Fundację materiałów promocyjnych (ulotek i plakatów) wskazuje, że organizacja nie zamieściła na tych materiałach wymaganej przepisami ustawy i § 2 rozporządzenia¹⁹ informacji o ich finansowaniu lub współfinansowaniu ze środków finansowych pochodzących z 1% podatku.

W odpowiedzi z dnia 7 sierpnia 2019 r. p. Kamila Muszyńska oraz p. Anna Leszczyńska, członkowie Zarządu Fundacji przyczynę braku zamieszczenia na materiałach promocyjnych - plakatach i ulotkach - wymaganej przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ww. rozporządzenia informacji o ich finansowaniu ze środków pochodzących z 1% pdof wyjaśniły następująco: *Nie dopilnowano umieszczenia informacji na materiałach informacyjnych o ich finansowaniu ze środków pochodzących z 1% pdof. Zostanie to poprawione w kolejnej kampanii informacyjnej.* Dodatkowo Fundacja wyjaśniła, że *Wydatki poniesione przed wpłynięciem tych środków na konto zostały pokryte ze środków własnych, zrefundowanych później z odpisu 1% podatku.*

W wyniku kontroli stwierdzono, że przedstawiona przez Fundację dokumentacja wskazuje, że ww. materiały promocyjne zostały zakupione i były wykorzystywane do prowadzenia kampanii promocyjnej zachęcającej do przekazywania środków z 1% pdof z rozliczenia za rok podatkowy 2017. Jednocześnie koszty zakupu ww. materiałów promocyjnych i usług reklamowych były na bieżąco ewidencjonowane na wyodrębnionym koncie 711-2-1-004 „1% a kręci...Wiatrak” przeznaczonym do księgowania kosztów dot. promocji 1% pdof. Należy zaznaczyć, że bieżące ewidencjonowanie ww. kosztów na koncie właściwym do księgowania kosztów przeznaczonych na promocję 1% wydaje się wskazywać, że podmiot miał zamiar dokonać ich

¹⁹do 28 października 2018 r. obowiązywało rozporządzenie MRPiPS z dnia 22 czerwca 2016 r. w sprawie zamieszczenia informacji przez organizację pożytku publicznego z zakresu 1% podatku dochodowego od osób fizycznych (Dz.U. poz. 973), zaś od 29 października 2018 r. rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie zamieszczenia informacji przez organizację pożytku publicznego z zakresu 1% podatku dochodowego od osób fizycznych (Dz. U. poz. 2053), zwane dalej „rozporządzeniem”;

refundacji, jednak do momentu dokonania tej czynności koszty te były finansowane ze środków własnych Fundacji²⁰. Dopiero w drugiej połowie roku ww. koszty zostały zrefundowane ze środków 1% pdof otrzymywanych od urzędów skarbowych w okresie czerwiec-październik 2018 r.²¹. Przedłożony przez Fundację raport z operacji na rachunku bankowym właściwym do przekazania 1% podatku²² wskazuje, że pierwszy przelew wewnętrzny na rachunek podstawowy²³ Fundacji w kwocie 36.000 zł miał miejsce 20 lipca 2018 r. i w kolejnych siedmiu operacjach do dnia 6 listopada 2018 r. przelano na ww. rachunek całą kwotę otrzymanych środków z 1% pdof w wysokości 152.691,60 zł.

Podsumowując, brak wymaganej przepisami art. 27c ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2019 r. poz. 688 ze zm.) i § 2 ww. rozporządzenia informacji o finansowaniu lub współfinansowaniu ze środków finansowych pochodzących z 1% podatku promocji prowadzonej przez Fundację, polegającej na publicznym zachęcaniu do przekazania 1% podatku stanowiło naruszenie ww. przepisów.

Ponadto według art. 27 ust. 2 ustawy, otrzymane przez organizację pożytku publicznego środki finansowe pochodzące z 1% pdof mogą być wykorzystane wyłącznie na prowadzenie działalności pożytku publicznego. Z kolei art. 27c ust. 1 ustawy, wprost wskazuje, iż promocja prowadzona przez organizację pożytku publicznego, polegająca na publicznym zachęcaniu do przekazania 1% podatku, bez względu na formę dotarcia do podatnika, zawiera w szczególności informację o jej finansowaniu lub współfinansowaniu ze środków finansowych pochodzących z 1% pdof. Stąd stwierdzić trzeba, że w opisanym stanie faktycznym doszło do naruszenia art. 27 ust. 2 ustawy w związku z art. 27c ust. 1 ustawy.

W konsekwencji należy uznać wydatki poniesione przez Fundację na zakup ww. materiałów i usług promocyjnych w kwocie 3.696,18 zł ze środków 1% pdof za nieprawidłowe i niezgodne z art. 27 ust. 2 ustawy w zw. z art. 27c ustawy.

Ponadto zgodnie z art. 27c ust. 2 ustawy programy komputerowe umożliwiające podatnikowi podatku dochodowego od osób fizycznych wypełnienie zeznania podatkowego dodatkowo powinny zawierać informację o możliwości swobodnego wyboru i przekazania

²⁰ m.in. z rachunku Fundacji o nr 49 1320 1117 2045 5859 2000 0003, jedynie usługa reklamowa - reklama na telebimie w Fordonie w dniach 9 - 31.01.2018 r. oraz 15.03-30.04.2018 r. na kwotę 922,50 zł została opłacona dopiero 12 października 2018 r. i z tego względu nie można potwierdzić, że ww. usługa została sfinansowana ze środków własnych Fundacji;

²¹ zgodnie z wyciągiem z rachunku bankowego właściwego do przekazywania środków z 1% pdof pierwsza wpłata z tego tytułu miała miejsce w dniu 4 czerwca 2018 r. w kwocie 191,50 zł, ostatnia zaś 2 października 2018 r. w kwocie 47,40 zł;

²² rachunek o numerze: 76 1320 1117 2045 5859 2000 0002;

²³ rachunek nr 49 1320 1117 2045 5859 2000 0003;

1% pdof organizacji pożytku publicznego albo braku swobodnego wyboru i przekazania 1% podatku organizacji pożytku publicznego.

Analiza strony internetowej Fundacji nie wskazuje, aby został na niej zamieszczony program komputerowy służący do wypełniania zeznań podatkowych przez podatników podatku dochodowego od osób fizycznych. W konsekwencji nie stwierdzono naruszenia art. 27c ust. 2 ustawy.

6. Obowiązki sprawozdawcze opp

a. Sporządzenie sprawozdania merytorycznego i finansowego

Zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy organizacja pożytku publicznego zobowiązana jest do sporządzenia rocznego sprawozdania merytorycznego ze swojej działalności. Elementy sprawozdania merytorycznego określa art. 23 ust. 6e ustawy. Wzór sprawozdania merytorycznego w okresie objętym kontrolą stanowi załącznik do rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. *w sprawie wzorów rocznego sprawozdania merytorycznego oraz rocznego uproszczonego sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego.*²⁴

Ustalenia kontroli wskazują, że sprawozdanie merytoryczne z działalności organizacji pożytku publicznego za 2018 rok zostało sporządzone i podpisane przez członków Zarządu Fundacji w dniu 18 czerwca br. a więc w terminie na jego sporządzenie wynikającym z art. 23 ustawy.

Analiza sprawozdania merytorycznego z działalności za 2018 r. wskazuje, że Fundacja osiągnęła w roku sprawozdawczym łączną kwotę przychodów ogółem w wysokości 2.884.986,85 zł, z czego przychody nieodpłatnej działalności pożytku publicznego w kwocie 2.593.878,56 zł, przychody z odpłatnej działalności pożytku publicznego 147.154,44 zł, zaś przychody z 1% pdof 152.291,60 zł. Z kolei zgodnie z ww. sprawozdaniem koszty ogółem wyniosły 2.931.846,46 zł, z czego koszty z tytułu nieodpłatnej działalności pożytku publicznego 2.494.338,28 zł, w tym koszty finansowane ze środków pochodzących z 1% podatku 152.291,16 zł oraz koszty z tytułu odpłatnej działalności pożytku publicznego 130.072,10 zł. Ze sprawozdania wynika, że Fundacja osiągnęła przychody z działalności gospodarczej w wysokości 64.260,16 zł nie ponosząc z tego tytułu żadnych kosztów. Ww. kwoty przychodów i kosztów były zgodne z ewidencją księgową.

Natomiast w myśl art. 23 ust. 2 ustawy organizacja pożytku publicznego sporządza roczne sprawozdanie finansowe na zasadach określonych w przepisach o rachunkowości.

²⁴ Dz.U. poz. 2061;

W wyniku kontroli stwierdzono, że sprawozdanie finansowe za okres od 1 stycznia 2018 do 31 grudnia 2018 r. zostało sporządzone i podpisane przez osobę, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych – ██████████ Główną Księgową, „Uni-Rach Plus” Sp. z o.o. oraz członków Zarządu Fundacji w dniu 5 czerwca 2019 r. Zgodnie z przedłożonym przez Fundację wydrukiem złożonych w postaci elektronicznej podpisów członków zarządu Fundacji pod sprawozdaniem finansowym za 2018 r. sprawozdanie to zostało podpisane 29 marca 2019 r., a więc w terminie określonym w art. 52 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

Następnie uchwałą z dnia 18 czerwca 2019 r. Rada Nadzorcza Fundacji zatwierdziła sprawozdanie merytoryczne i sprawozdanie finansowe za 2018 r. w terminie przewidzianym na zatwierdzenie sprawozdania określonym art. 53 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

b. Publikacja rocznego sprawozdania finansowego oraz sprawozdania merytorycznego

Zgodnie z art. 23 ust. 6 ustawy organizacja pożytku publicznego zamieszcza zatwierdzone sprawozdanie finansowe i sprawozdanie merytoryczne ze swojej działalności w terminie do dnia 15 lipca roku następującego po roku, za który składane jest sprawozdanie finansowe i merytoryczne, na stronie podmiotowej Narodowego Instytutu w Biuletynie Informacji Publicznej.

Zgodnie zaś z art. 23 ust. 6b ustawy organizacja pożytku publicznego, której rok obrotowy nie jest rokiem kalendarzowym, zamieszcza na stronie podmiotowej Narodowego Instytutu w Biuletynie Informacji Publicznej zatwierdzone sprawozdanie finansowe i sprawozdanie merytoryczne ze swojej działalności w terminie do dnia 30 listopada roku następującego po roku obrotowym, za który jest składane sprawozdanie finansowe i sprawozdanie merytoryczne.

Zgodnie z zarządzeniem z dnia 2 stycznia 2017 r. dot. zasad polityki rachunkowości okresem obrachunkowym Fundacji jest rok kalendarzowy rozpoczynający się od dnia 1 stycznia a kończący się 31 grudnia. Fundacja zamieściła w dniu 15 lipca 2019 r. zatwierdzone sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie merytoryczne z działalności za rok 2018 na stronie podmiotowej Narodowego Instytutu w Biuletynie Informacji Publicznej w „Bazie sprawozdań finansowych i merytorycznych opp”. Tym samym jednostka kontrolowana nie uchybiła terminowi ustawowemu na zamieszczenie ww. sprawozdań wynikającemu z art. 23 ust. 6 ustawy.

II. Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości i uchybienia:

1. naruszenie wymogu rachunkowego wyodrębnienia działalności nieodpłatnej i odpłatnej pożytku publicznego oraz działalności gospodarczej w stopniu umożliwiającym określenie wyników tych działalności, określonego w art. 10 ust. 1 ustawy;
2. brak wymaganej przepisami art. 27c ust. 1 ustawy i § 2 rozporządzenia informacji o finansowaniu lub współfinansowaniu ze środków finansowych pochodzących z 1% podatku promocji prowadzonej przez organizację pożytku publicznego polegającej na publicznym zachęcaniu do przekazania 1% podatku;
3. nieprawidłowe wydatkowanie środków 1% pdof na zakup materiałów i usług promocyjnych w kwocie 3.696,18 zł, z naruszeniem art. 27 ust. 2 ustawy w zw. z art. 27c ust. 1 ustawy;
4. naruszenie wymogu określonego w art. 34 ust. 1 ustawy w związku z art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych poprzez nieterminowe dokonanie płatności za zakupione usługi.

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości

W oparciu o dokumentację udostępnioną w trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości w działalności jednostki, będące konsekwencją niedostatecznej znajomości niektórych przepisów prawa. Stwierdzone naruszenia skutkowały naruszeniem art. 10 ust. 1, art. 10 ust. 3, art. 27 ust. 2, art. 27 ust. 2c oraz art. 27 aa ust. 1 ustawy.

IV. Zalecenia i wnioski

Wobec powyższych ustaleń, w tym stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień zaleca się:

1. wyodrębnienie w polityce rachunkowości oraz zakładowym planie kont Fundacji działalności nieodpłatnej i odpłatnej pożytku publicznego oraz działalności gospodarczej w stopniu umożliwiającym określenie wyników ww. działalności, zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy;
2. zamieszczanie na materiałach promocyjnych zachęcających do przekazania 1% pdof na rzecz Fundacji, finansowanych lub współfinansowane ze środków pochodzących z 1% pdof informacji o w/w źródle finansowania zgodnie z art. 27c ust. 1 ustawy oraz § 2 ust. 1 rozporządzenia z dnia 24 października 2018 r. Przewodniczącego Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego w sprawie zamieszczenia informacji przez organizację pożytku publicznego z zakresu 1% podatku dochodowego od osób fizycznych;

3. wydatkowanie środków pochodzących z 1% pdof na działalność pożytku publicznego zgodnie z art. 27 ust. 2 ustawy w zw. z art. 27c ust. 1 ustawy;
4. terminowe dokonywanie płatności za zakupione towary i usługi zgodnie z art. 34 ustawy w związku z art. 44 ust. 3 ufop.

Na podstawie § 24 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie przeprowadzania kontroli organizacji pożytku publicznego (Dz.U. poz. 2054) zobowiązuje się Fundację do przekazania informacji o sposobie usunięcia nieprawidłowości i uchybień oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Jednocześnie informuję, że decyzja o zwrocie nieprawidłowo wydatkowanych środków pochodzących z 1% pdof zostanie podjęta w odrębnym postępowaniu prowadzonym przez Dyrektora Narodowego Instytutu.

Zastępca Dyrektora
Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego

Krzysztof Motyk

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Departament Społeczeństwa Obywatelskiego
Wydział Nadzoru i Kontroli
Naczelnik Wydziału

Piotr Kontkiewicz

Główny Specjalista

Iwona Chojnacka